THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251 - 253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967

Subscription Rates — $5.00 Per Year

Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O. Toronto Ontario January 22nd. 1913

מאקסים גארקי'ס מוטיגער ארויסטריט

מיט א קורצער צייט צוריק, הויען די „באבושקא" — יעקאטערינא ברעשקאווסקאיא, צוזאמען מיט איהרע באגלייטער, האבען באזוכט טא־ראנטא. האט דער שרייבער פון די שורות געהאט א לענגערען געשפרעך מיט דר. עגבערט, דער אמעריקאנער דאקטאר, וועלכער באגלייט איהר איף איהר רייזע, און וועלכער איז געווען אין רוסלאנד, מיט אן אמעריקאנער ריטער קריין קאמיסיע. אין פארלויף פון אונזער געשפרעך, האט זיך דר. עגבערט מודה געווען, אז ער פארשטעהט ניט, וואהרום מען זאגט איף די אידען, אז זיי זענען באלשעוויקעס. וויסענדיג, אז עס איז א גאנץ קליינער פראצענט. די אידישע ביישטייערונג צום באלשע־וויזם. אזוי האט דר. עגבערט פאר'ן שרייבער פון דיעזע שורות, דאך איז מיט א טאג שפעטער נאך דיעזען געשפרעך, ערשיענען אין א היגער אויגען־צייטונג א געשפרעך מיט איהם. אין וועלכען ער האט ער־קלערט, אז דער גאנצער באלשעוויזם שטיצט זיך איף די סעמיטען (אידען), אין יענע ערקלעהרונג איז פון דר. עגבערט'ן קיינמאהל ניט אפ־געלייקענט געווארען. ווען מיר האבען געלייענט יענעם אינטערוויו אין דער אויגען־צייטונג, און וואונדערענדיג זיך, זיי אזוי א מענש קען עס געבען אזעלכע צוויי געגענגעזעצטע מיינונגען וועגען איין ערשיינונג, האב־בען מיר עס אנדערש ניט געקענט פארענטפערען ווי מיט דעם, אז דען מען ווערט צוגעדריקט צום וואנט. מוז מען זאגען דעם אמת, פאר דער וועלט אבער, באנצט מען זיך מיט'ן אלטען פזמון, מיט'ן לייכטען וועג, און אזוי ווי מיט א שעיר לעזאזל איז לייכטער צו פארענטפערען די אלע אנגעוועהנטאטע פראבלעמען, גיט מען דארום דער עפענטליכקייט העכטס און לינקס דעם תירוץ וועגען דעם אידישען באלשעוויזם. אבזוואהל מען ווייסט אליין, אז עס איז א ליגען.

און דר. עגבערט איז ניט דער איינציגער אין דיעזער הינזיכט. אלע באנצען זיי זיך מיט דעם. זיי מיט א פייגען־ בלאט צו פארדעקען די איי־גענע שאנדע. עס איז שוין געווארען אזוי, אז עס איז געווארען א זעלטענ־הייט אנצוטרעפען א ניט־ אידען. וועלכער זאל האבען אן אנדער מיינונג, און וועלכער זאל האבען געגען מיט דיעזע־ מיינונג ארויסצוזאגען בפני כל עם ועדה. אין דארום איז אזוי ערפרעהענט מאקסים קארקי'ס מוטיגער ארויסטריט וועגען דיעזער פראגע.

די זונטאגדיגע ניו יארקער „טריבון", האט איבערגעדרוקט צוויי ארטיקלען גארקי'ס, וועגען דיעזער פראגע. וועלכע זענען ערשיענען אין גארקי'ס צייטונג „נאָוואיא דזשיזן", און וועלכער ער רעדט וועגען דעם אידישען באלשעוויסטישען אנטייל.

רעדענדיג וועגען דעם אנטיסעמיטיזם, וועלכער וואקסט אין רוס־לאנד, רופט מאקסים גארקי אויס: —

„פאר וואס קומט די גאנצע אנטי־אידישע אגיטאציע פאר? וואהרום? דענקט אליין נאך: צווישען די אנארכיסטיש געניגטע באלשעוויקעס זע־נען פארהאן צוויי אידען. יא, און אפשר דריי, עטליכע זאגען אפילו, אז עס זענען דא זיעבען, און די זיעבען קענען עס צושטערען דעם טעמפעל, באוואינגס פון הונדערט און זיבעציג מיליאן רוסען. ווען אין דעם וואלט ניט געשטעקט אזוי פיעל פארברעכען, וואלט מען דעם ספעקטאקל גע־קענט אנרופען נאריש, אפילו קאמיש.

צוליעב די זינד פון די צוויי אדע רזיעבען, וויל מען פארטיליגען דאס גאנצע אידישע פאלק — פאלגט מען נאך דיעזע לאגיק, דארף מען חאך זאגען, אז פאר דעם ריין־ רוסישען זינדער לענין, דארפען דאך אייך ליידען די גאנצע באפעלקערונג פון סיבירסק און אומגעגענד.

פארהאן פיעל מעהר אידען צווישען די מענשעוויקעס. מעהר ווי ביי די באלשעוויקעס. דאך איגנאָרירט מען דאס. און מען רעדט אזוי ווי אלע אידען וואלטען געווען אנארכיסטען

די „ריעטס" א צייטונג וואס אויב מען קען ניט ליעבען, מוז מען איהר אבער רעספעקטירען. האט אין איהר רעדאקציע אידען. אידען אר־ביטען מיט אויך אין דער „נאָוואיע וועמיא". און דאך רופט זי אן די „ריעטס" א אידען־ צייטונג. אבזוואהל די שרייבער פונ'ם „ריעטס" האב־בען ניט די קלענסטע סימפאטיע פאר די באלשעוויקעס".

מיר וואלטען געקענט ווייטער ציטירען פון גארקים מוטיגען אויפ־רוף, אבער דאס ציטירטע אליין, איז שוין אויך גענוג צו צייגען, אז דער אידען־ סס האט נאך אלעמען, ניט געקענט פארגיסטען אלע מחות.

מען דערצעהלט, אז מאקסים גארקי רופט אפטמאהל אן זיינע אויפ־רופען „א שטימע פון דער ווילדעניש" — לאמיר אבער האפען, אז דאס מאהל וועט זי געפינען א שטארקען עכא. א ווירקענדען אפקלאנג, און מען וועט ענדליך אנהויבען דענקען אנדערש ווי צו מאכען אידען אין באל־שעוויזם פאר סינאנימען.

שששחשבש

א ווינשענסווערטע אונטערנעהמונג

דער קאנאדיש אידישער קאנגרעס, האט אויף קומענדער וואך אראנ־זשירט א באראטונג אין מאנטרעאל מיט'ן צוועק צו פאראייניגען אלע הילפס־ ארגאניזאציעס פאר די מלחמה קרבנות, אין איין פארבאנד, א באשלוס וואס איז אנגענומען געווארען אויפ'ן קאנגרעס גופא.

וועט זיך דיעזע געפלאנטע פאראייניגונג איינגעבען, וועט זי מעגען באגריסט ווערען פון אלעמען. יעדע אידישע שטאדט אין קאנאדע האט געטון איהר פליכט צו די מלחמה קרבנות. דאך האט זי עס געטון באזונ־דער, און מען ווייסט אפילו ניט, וואס זי האט געטון, ווייל אלעס איז צוואוואר־פען און צושפריטן. וואלט אבער די ארבייט געווען א פאראיי־גינטע, אן אל־ קאנאדישע, וואלט ערשטענס פיעל מעהר געטון געווארען און צווייטענס, וואלט מען אויך געקענט האבען א רעקארד וועגען דעם טייל, וואס די קאנאדער אידען האבען געשפיעלט אין דער הילפס־ אר־בייט.

די פאראייניגונג קומט אפשר יעצט אביסעל צו שפעט, אבער בעסער שפעטער, איידער קיינמאהל.

די אויפבויאונגס ארבייט אין לאנד

(א ברעף פון ארץ ישראל)

פון דר. מ. זאגאראדסקי.

מיר האבען זיך דא זעהר דערפרעהט מיט דעם אנקומען פון איינגיג פון אונזער ברידער פון רוסלאנד; מיר דא ווייסען, אז גאר דורך ארבייט וע־לען מיר ערייכען אונזער ציעל; מיר דא האבען געוואוסט, אז דער רעש און טומעל איז גאר נויטיג כלפי חוץ, אויסערליך, א סגולה צו ערוועקען די הערצער, סיי לרחמים מצד די וועלט מעבטע, און סיי צו ברייטערצייגגייט מצד אונזערע ברידער, ביי וועלכע מען פארדערט און זיי גיבען.

אבער מיר דא האבען געהאפט בלויז אויף ארבייט.

דורך די פלויטען און פערצאמונגען האבען צו אונז ארייגגערונגען צוויי־דריי שוואלבען. און מיר האבען גע־דענקט, אז זיי האבען אונז געבראכט דעם פריהלינג. די בשורה וועגען דעם פריהלינג האבען זיי גענבראכט, אבער נאך ניט דעם פריהלינג. די פערטרע־טער פון דעם „חבונה" און דער „רעגיה" האבען אביסעל אויפגעלעבט אונזער גייסט — זיי האבען אנגע־פאנגען כיט ארבייט; בערך הונדערט מאן האבען זיך געפונען ארבייט אין דער קאלאניע רעגניה; זיי האבען אנ־נעפאנגען אוועקלעגען די גרונדשטיי־נער פאר פערשיעדענע בנינים; א גרוים גאסטהויז אין יפו, א גאסטהויז אין ירושלים, פריוואטע הייזער אין אלע טיילען פון תל־ אביב און אין חיפה. עס האבען אויך תהנה געווען די שריפטשטעלער — עס זיינען גע־קויפט געווארען אלע ווערע שריפטען פאר גוטע געלד; עס האבען נהנה גע־ווען די ארויסגעבער — פון יערהון ארויסגעגעבענעם בוך איז פערקויפט געווארען א הונדערט פאר די ביכער פערקויפער פון גלות; עס זיינען גע־מאכט געווארען התחלות פאר פער־שיעדענע אונטערנעהמונגען און גע־שעפטען; פיעלע התחלות זיינען גע־מאכט געווארען, אבער צוזאמען מיט די התחלות זיינע אויך ענטדעקט גע־וואָרען די שווערינקייטען; פיעלע מכשולים שטעהען אויף אונזער וועג און עס איז זעהר שווער אונזערע התחלות פארטצוזעצען.

און נאך דעם שטורעם — דער קרי־זיס! דאס געלד איז אויסגעגאנגען ביי דעם דעלעגאציאנס קאמיטעט און עס זיינען אפגעשטעלט געווארען פיעלע ווינטיגע ארבייטע וואס מיר האבען דורך זיי גערעכענט אויפגעגעבויט צו ווערען. מען האט אויפגעגעבען די אר־בייטס פענסיעס און פיעלע גרופען האלטען יעצט און שפאלטען זיך אויך אין פאנאנדערגעשפרייט ווערען; פיע־לע פלעגער, וואס מען האט אויף זיי געארבייט אין פערלויף פון א יאהר און וואס האבען אריינגעבראכט אר־בייט און ענערגיע, זיינען אפגעלייגט געווארען און די הענט זיינען אפגע־שוואכט געווארען.

און די גנע זעהט זיך אויך אין דעם חיכוך; מען האט אפגעשטעלט די אר־בייט פון איינגארדענען די גערטנער גע־בען די שוהלען, און ארבייט וואס מען האט פון איהר פיעלעס ערוואַרטעט אין דער ענטוויקלונג ליעבע פאר דער נאטור און פאר'ן לאנד צוגעשען אונ־זער יונגענד; עס האלטען יעצט אין געשלאסען ווערען אויך די אוועגד קור־סען, וואס האבען געדיענט פאר דער פערשפרייטונג פון אונזער שפראך צווי־שען די אנגעקומענע פון טלות, און נאך האלט מען אין פערקלענערען, פערמינדערען און אפשאפען!

אויך אין דער געזונדהייטס אויס־בעסערונג פון לאנד אין די ארבייט אפגעשטעלט געווארען; די האקטוי־ריים האבען דורכגערייזט איבער'ן לאנד אין דער לענג און ברייט, האבען צו־זאמענגעקליבען פיעל וויכטיגען מאטע־ריאל וועגען דעם געזונד צושטאנד און וועגען די מעטאָדען פון אויסבעסע־רונגען, אבער דערווייל האבען אויס־געטריקענט די חכנסה קוועלען און עס איז אפגעשטעלט געווארען אויף ריעזע דרינגליכע ארבייט.

עס האבען אויפגעהערט די געלד־ שטראמע פון די אמעריקאנער און עס איז אפגעשטעלט געווארען אונזער גע־זעלשאפטליכער לעבען און עס זיינען אויפגעגעבען געווארען אלע התחלות פאר מעשים.

א שוואכער יסוד זיינען די נדבות; אויף די פרוטות וואס ווערען צוזא־מענגענומען אויף דער גאנצער וועלט, און זאגאר אויף די דאלארס וואס ווע־רען צוזאמענגענומען אין אמעריקא, וועלען מיר ניט אויפגעבויט ווערען! דאס קען בלויז קלעקען אויפצוהאלטען די אפיסעס און זייערע בעאמטע, אבער אויפצובויען דאס לאנד, פאר איהר ער־לייזונג, פאר דער בעשעפטיגונג פון הונדערטער ארבע אפשר טויזענטער ארבייטער, פאר אויסבעסערען דעם גע־זונד צושטאנד פון עקאָנאָמישע ארביי־טען — צו דעם אלעם דאר־ מען האר־בען א הון רב וואס מען קען איהם ניט צוזאמענקלייבען פון פושקעס און קערות אדער פון נדרים און נדבות.

און פון וואנעט וועט קומען אונזער הילף?

אין די גלות לענדער שטעהען יעצט אונזערע ברידער מיט זייערע בינט־ לעך געלד און וואנדער שטעקענס אין די הענט און זייערע אייגען זיינען גע־ווענדעט צו אונז; ניט אונז הילף אין דעם אימגליק, רייכט אונז אייע־האנד און פון אונז וועט איהר געבויט ווערען. פיעלע רייסע אידען פון אונ־ זערע ברידער אין גלות זיינען גע־רייט צו אונז צו קומען און אינוועס־טען זייער רייכטום אין געשעפטען און אין ערד און אין בנינים; אין פאב־ריקען און אין יערען סארט אינדוס־טריע; די ווען זיי וועלען אחער קומען וועלען איבערפירהרען און אונזער רשות אלע אוצרות פון לאנד און אלע איהרע ערנעהרונגס קוועלען. און די וועלען אויפלעבען דאס לאנד, און פון זיי וועלען ערנעהרט ווערען אלע אנדערע ברידער אונזערע, סיי די וואס זיינען שוין דא און סיי די וואס האלטען ערשט אין קומען.

אייניגע רייכע אידען, וועמען עס איז שוין געלינגען ארויצצוקומען אין לאנד, האבען מיט זיך מיטגעבראכט גערעכט געווען. און אפילו אזא מלך טשש ווי אחשורוש, ווען ער איז געווען „בטוב לב המלך ביין" דאס מיינט א קא־פעלע כגילופון'דיג האט ער געלאזט רופען אסתר'ן. ווען חס ושלום ער טרינקט וואסער וואלטען די אידען אין שוישן הבירה געבליבען אהן א מליץ יושר, און אלע אידען וואלטען אפשר אומגעקומען מחודו ועד כוש...

הכלל, רבותי, ס'איז שלעכט גע־נוג וואס איהר ניט אייערע געסט לויטער וואסער אין די גלעזער; נאך צו האל־טען א דרשה הערפון אז ווי דער אמערי־קאנער זאגט: „ראָבינג איט אין". לכל הפחות צום געזונטען זיך מיט דעם פרעהליכען־ טראפען, איידער עס קומט דער ערשטער דזשולאי דעם „יום שבולי מים", האט איהר געזאָלט ווייי דעם רעספעקט פאר די ביבלישע משקה וואס „דערהערעהט דעם מענשען'ס הארץ", אזוי ווי דער רעגענבויגען איז געווען א צייכען פון אן אבמאך. דאס קיין מבול פון וואסער וועט ניט מעהר קומען אויף דער וועלט. אזוי דארפט איהר כורת ברית זיין דא ביי דעם באנקעט. דאס ביי אייערע צוקונפטיגע באנקעטען זאל ניט געדאכט ווערען קיין וואסער. אויב אנקעל סעם וועט עס נאך דערלאזען".

איך בין מודה, אז מיין דאזיגער דרש איז געווען א גרויסער ערפאלג. ניט נאר האט דער עולם געלאכט, כאר ער האט זיך אויף צובונטעוועט. עס איז געקומען צו אן אמת'ער מרידה געגען טאסטמאסטער און געגען וואסער. און איידער דער באנקעט איז געווען פארביי זיינען די טישען געווען אנגעפיקעוועט מיט כוסות פיל מיט זודענדען — סעל־צער וואסער.

א דרשה וועגען וואסער

פון זקף גדול.

איך בין געווען איינגעלאדען צו א „וואסערדיגען באנקעט", און דער עניין איבער וועלכען דער טאָאסטמייסטער האט מיך מכבד געווען האלטען א דרשה איז געווען: „וואסער".

וואס דער טאָאסטמייסטער איז דער־מיט אויסען געווען איז מיר ניט גאנץ קלאר. עס קאן זיין אז דאס איז געווען א פערזענליכער שטעהען אויף דעם פליסיגער לעזער פון מיינע ארטיקלען דורך זיי גערעכענט אויפגעבויט צו ווערען. מען האט אויפגעגעבען די אר־בייטס פענסיעס און פיעלע גרופען האלטען יעצט און שפאלטען זיך אויך אין פאנאנדערגעשפרייט ווערען; פיע־לע פלעגער, וואס מען האט אויף זיי געארבייט אין פערלויף פון א יאהר און וואס האבען אריינגעבראכט אר־בייט און ענערגיע, זיינען אפגעלייגט געווארען און די הענט זיינען אפגע־שוואכט געווארען.

און די גנע זעהט זיך אויך אין דעם חיכוך; מען האט אפגעשטעלט די אר־בייט פון איינגארדענען די גערטנער גע־בען די שוהלען, און ארבייט וואס מען האט פון איהר פיעלעס ערוואַרטעט אין דער ענטוויקלונג ליעבע פאר דער נאטור און פאר'ן לאנד, האבען מיט זיך מיטגעבראכט גערעכט געווען. און אפילו אזא מלך טשש ווי אחשורוש, ווען ער איז געווען „בטוב לב המלך ביין" דאס מיינט א קא־פעלע כגילופון'דיג האט ער געלאזט רופען אסתר'ן. ווען חס ושלום ער טרינקט וואסער וואלטען די אידען אין שושן הבירה געבליבען אהן א מליץ יושר, און אלע אידען וואלטען אפשר אומגעקומען מחודו ועד כוש...

הכלל, רבותי, ס'איז שלעכט גע־נוג וואס איהר ניט אייערע געסט לויטער וואסער אין די גלעזער; נאך צו האל־טען א דרשה הערפון אז ווי דער אמערי־קאנער זאגט: „ראָבינג איט אין". לכל הפחות צום געזונטען זיך מיט דעם פרעהליכען־ טראפען, איידער עס קומט דער ערשטער דזשולאי דעם „יום שבולי מים", האט איהר געזאָלט ווייי דעם רעספעקט פאר די ביבלישע משקה וואס „דערהערעהט דעם מענשען'ס הארץ", אזוי ווי דער רעגענבויגען איז געווען א צייכען פון אן אבמאך. דאס קיין מבול פון וואסער וועט ניט מעהר קומען אויף דער וועלט. אזוי דארפט איהר כורת ברית זיין דא ביי דעם באנקעט. דאס ביי אייערע צוקונפטיגע באנקעטען זאל ניט געדאכט ווערען קיין וואסער. אויב אנקעל סעם וועט עס נאך דערלאזען".

איך בין מודה, אז מיין דאזיגער דרש איז געווען א גרויסער ערפאלג. ניט נאר האט דער עולם געלאכט, כאר ער האט זיך אויף צובונטעוועט. עס איז געקומען צו אן אמת'ער מרידה געגען טאָאסטמאסטער און געגען וואסער. און איידער דער באנקעט איז געווען פארביי זיינען די טישען געווען אנגעפיקעוועט מיט כוסות פיל מיט זודענדען — סעל־צער וואסער.

זעהן אין שיינענדיגע שפרינגקעלעך הייב־ענדיג אויף די ברעמעלעך פון א שלאַ־פענדיג עופה'לע. איך האב עס געזעהן ארונטערריינענדיג אויף די באקען פון פרי־שער יונגענד און אין די קנייטשען פון א אלטער'ס מאמע'ס פנים. איך האב עס געזעהן אין דער פארמע פון טוי טראַ־פעלעך הייבענדיג אויף גרעזעלעך און בלעטעלעך און שטראהלענדיג ווי געשלי־פענע דימענטלעך ווען די זון־ שטראהלען שפיעלען איבער זיי. איך האב עס גע־זעהן. ארונטערפליסענדיג באהנ־שאראָפּ אין קליינע שטראהמעלעך מיט דער מוזיק פון פליסענען זילבער, צוגיסענדיג זיך אין א בעט פון גראניט, און ציהענדיג זיך אויף אלערליי וועגען צום ים. איך האב עס אויך געזעהען אויפ'ן גרויסען ברייטען טראַנענדיג אויף זיך אונצעהליגע שיפען. אבער, רבותי, אויגס מוז איך זאגען דאס אלס א משקה ביי א באנקעט איז דאס נאר ניט אין מויל צו נעהמען. דאס איז א משקה פאר זשאבעס און פראהיבי־שאניסטען, אבער ניט פאר א אידען וואס האט פון זיין קינדהייט אן געטרונ־קען קידוש־ווין. אונזער אלטער טאטע נה האט געהאט וואסער אהן א שיעור און איז נאר ניט געווען גליקליך. און תיכף ווי ער איז ארויף אויף דער יבשה — וואס האט ער געטאן? האט ער נעפלאנצט א ווייַן־גארטען, האט זיך אנ־געטרונקען און האט זיך צוליינט אין זיין געצעלט ווי א מענש וואס האט די וועלט אין דר'ערד. די משעה מיט פעטער לוט וואס האט זיך אנגעשלאָשעקט און א קאפעלע צו פריקרע פאר אונזערע דורות נאר ווען לוט וואלט געטרונקען וואסער וואלט אפשר נאר קיין מענשען אויף דער וועלט ניט געווען.

לוט'ס טעכטער, ווי רש"י מאכט, האב־בען געמיינט, אז זייער טאטע איז דער לעצטער מאנסביל, און אפשר זיינען זיי

(פארזעצונג אויף פייבזש 6

די וואהלען צו דער קוויבעקער לעדזשוסלייטשור

(א ברעף פון מאנטרעאל) פון א. י. ברזילי

מאנטרעאל —

די מאנטרעאלער. וואהלען צו דער קוויבעקער לעדזשיסלייטשור האבען זיך געענדיגט. און אויב איך וועל זאגען, אז זיי זענען כמעט ווי אומבאמערקט פאר ביינגגאנגען, וועט עס זיין — דענק איך — ניט ווייט פונ'ם אמת. עס האט זיך עפעס יעצט ניט געפיהלט דאס ווארימ־קייט, דער אינטערעס, דער קאמף, וואס פארדערט זיך ביי אזעלכע וויכטיגע פאסי־רונגען. די סאציאליסטען למשל האבען זיך אין נאנצען צוריקגעצויגען, ניט ארויסשטעלענדיג קיין קאנדידאט ביי די יעצטיגע וואהלען.

מיט איין וואָרט — עס זיינען יעצט געווען קאלטע, גלייכגילטיגע וואהלען וואס האבען ניט איבערגעלאזט נאך זיך קיין שום רושם. און וועגען וועלכע עס וואהלט ניט געווען אזוי שטארק אינטע־רעסאנט זיך אפצושטעלען, ווען עס זאלען ניט געווען פאסירען אין פארלויף פון דער צייט א פאאר כאראקטעריסטישע אינציידענטען.

ווי באוואוסט פארמאנען מיר אין קוויבעקער לעדזשיסלייטשור איין־אנ־אנצינגיגען אידישען מיטגליעד — דעם בא־קאנטען לאיער פיטער בערקאוויטש. נעל־בער איז אדאנק די מיהע פונ'ם „וועג" ערוועהלט געווארען. עס איז דאו, ביי יענע וואהלען, פארגעקומען דער היציגסטער, פייערדיגסטער קאמף, וואס מ'קען זיך נור פארשטעלען. און איך געדענק, אז ראובן בריינין האט זיך דאו אויסגע־דריקט: „עס מעג מיר קאסטען די עק־ זיסטענע פונ'ם „וועג", און פיטער בער־קאוויטש מוז אין לעדזשיסלייטשור געהן"...

די פראקטיק האט באוויזען, אז מיר האבען זיך מיט פיטער בערקאוויטש, מעהר־ווייניגער, ניט אפגענארט. אלס קאנ־דידאט, א געוויסער לאיער בודיק, נעמען זיי אויפגעגעבען אין אלע פעלען, אויפגעגעבען אין אלע פעלען, אויפגעגעבען אין אלע פעלען,